

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/417/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614207075
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Feťková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7614207075.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Feťkovej a sudcov JUDr. Ladislava Duditša a Mgr. Angeliky Sopoligovej v spore žalobcu: CD Consulting s.r.o., Příkop 843/4, Zábřdovice, Brno, Česká republika, IČO: XX XXX XXX, proti žalovanému H. P., K.. XX.XX.XXXX, O. B. W. B., R. XXX/XX, o zaplatenie 845,13 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves z 25. 10. 2016 č.k. 10C/56/2014-139

rozhodol:

O d m i e t a odvolanie proti výroku o zastavení konania o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19% denne.

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

N e p r i z n á v a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom konanie v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,19% denne zastavil. V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol. Žiadnej zo strán sporu náhradu trov konania nepriznal. Rozhodol tak o návrhu na uplatnenie pohľadávky podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nariadenie), ktorým sa žalobca domáhal plnenia zo zmenky vystavenej žalovaným dňa 04.06.2009 na zmenkovú sumu vo výške 845,13 Eur, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 845,13 Eur od 4.5.2011 do zaplatenia, 6 % ročný úrok zo sumy 845,13 Eur od 9.8.2011 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy teda 2,82 Eur ako aj náhrady trov konania.

2. Súd prvej inštancie vo veci už rozhodol rozsudkom č.k. 10C/56/2014-20 zo dňa 24.06.2014, ktorý bol uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 3Co/769/2014-52 z 11.06.2015 zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, nakoľko súd prvej inštancie aplikoval nesprávne článok 4 ods. 4 Nariadenia a nesprávne postupoval, keď nepoužil jeho článok 5 a nasledujúce.

3. Súd prvej inštancie v zmysle pokynu odvolacieho súdu vo veci nariadil ústne pojednávanie. Žalobca ani jeho zástupca sa napriek vykázanému doručeniu pojednávania nezúčastnili, svoju neprítomnosť ospravedlnili a nežiadali o odročenie pojednávania a preto súd pojednával v ich neprítomnosti. Žalovaný sa pojednávania zúčastnil

4. Žalobca písomným podaním doručeným súdu dňa 22.12.2015 vzal svoj návrh sčasti zmenkového úroku vo výške 0,19% denne späť. Súd prvej inštancie s poukázaním na § 96 ods. 1 O.s.p. konanie v tejto časti zastavil.

5. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a zistil, že žalobca na osvedčenie svojho nároku predložil zmenku, opatrenú doložkou „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 4.6.2009 na uvedenú sumu, pričom do jej textu bol poňatý záväzok žalovaného zaplatiť túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa spolu so zmenkovým úrokom 0,25 % denne od 4.5.2011. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa.

6. Z uznesenia Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 16Er/813/2013-11 zo dňa 22.10.2013, súd zistil, že spoločnosť Pohotovosť s.r.o. ako oprávnený podala návrh na vykonanie exekúcie proti žalovanému ako povinnému na vymożenie istiny 845,13 Eur s príslušenstvom. Súd uznesením zo dňa 22.10.2013 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Po podaní odvolania oprávneného Krajský súd v Košiciach potvrdil rozhodnutie prvého stupňa a následne súd prvého stupňa uznesením zo dňa 29.7.2014 exekučné konanie zastavil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 26.8.2014. Exekučným titulom v tomto prípade bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu sp.zn. SR 10530/11 zo dňa 29.2.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.4.2012 a vykonateľnosť 19.4.2012 a ktorý rozhodol na základe zmenky. Spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. indosovala zmenku na žalobcu. Žalovaný účastník žiadnym spôsobom nenamietal zmenkový právny vzťah, ktorý nie je vzťahom spotrebiteľským. Zistil, že dňa 04.06.2009 uzavrel žalovaný s právnym predchodcom žalobcu spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s.r.o. zmluvu o úvere č. XXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 350,00 eur. Úver mal byť zaplatený s poplatkom 346,00 eur v 12 mesačných splátkach, teda v celkovej výške 696,00 eur. Právny predchodca žalobcu zmenku vyplnil v zmysle Dohody o vyplnení zmenky, ktorá bola obsiahnutá vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v článku 17. Súd prvej inštancie podrobil kontrole úverovú zmluvu a Dohodu o vyplnení zmenky vyplývajúcu zo všeobecných úverových podmienok spoločnosti Pohotovosť s.r.o. Vzniknutý vzťah posúdil podľa ustanovení § 52 a § 53 Občianskeho zákonníka (OZ), ktoré obsahujú právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv. Dospel k záveru, že dohoda o vyplnení zmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, preto je neplatná. V dôsledku neplatnosti Dohody o vyplnení zmenky predchodcovi žalobcu nemohlo vzniknúť právo na vyplnenie zmenky a teda ani právo na plnenie z takto vyplnenej zmenky. Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje obligatórne náležitosti uvedené v § 4 ods. 2 písm. g) až j) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene zákona o obchodnej inšpekcii (ďalej len zákon 258/2001 Z.z.) čo znamená, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zmenkový úrok uvedený v zmenke je vo výške 0,25% denne, čo je v rozpore s ochranou dobrých mravov (§ 3 ods. 1 OZ) a podľa § 39 OZ ide o neplatné dojednanie. K vystaveniu zmenky došlo navyše v rozpore s ustanovením § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, ktoré zakazovalo plnenie dlhu zmenkou alebo šekom. Zmenku bolo možné prijať na zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľského úveru ak zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou, veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. To platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práva zo zmenky. Právny predchodca žalobcu zákonný limit zmenkovej sumy vôbec nerešpektoval a zmenku napriek výslovnému zákazu prijal a následne ju previedol na žalobcu. Dohodu o vyplnení zmenky považoval súd za neplatnú pre obchádzanie zákona. Z neplatnej dohody o vyplnení nemôže vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1,2, § 262 ods. 1, 2 C.s.p. s tým, že žalobca bol vo veci neúspešný a žalovanému ako úspešnému účastníkovi trov konania nevznikli.

7. Proti tomuto rozsudku podal v celom rozsahu v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie. Odvolanie odôvodnil dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. d/, písm. b/ a písm. h/ C. s. p..

8. Namietal, že súd vykonal dokazovanie listinami, pričom účastníci takéto dokazovanie nenavrhl. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, voči forme a obsahu ktorej zo strany žalovaného neboli vznesené žiadne námietky, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Neboli tak splnené

podmienky pre vykonanie iných dôkazov než navrhnutých účastníkmi konania v zmysle ustanovenia § 120 ods. 1 O.s.p. V prejednávanej veci súd mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Predpokladom pre vydanie rozsudku bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Žalovaný mohol vzniesť námietky voči zmenke na základe článku 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté vzhľadom na uplatnenie koncentračnej zásady v zmysle Nariadenia. Súd sám nemôže vznášať voči zmenke námietky za žalovanú. Súd z vlastnej iniciatívy vykonal dokazovanie, preukazujúce charakter žalovaného ako spotrebiteľa, pričom žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľoval, uplatnenú pohľadávku nerozporoval a svojím konaním ju prakticky uznal. Súd teda dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Žalobca je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je pritom platná, je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy, preto ju nie je možné podmieňovať inými okolnosťami než sú na zmenke uvedené. Namietal, že súd sa aplikáciou zákona č. 191/1950 Sb. nezaoberal, hoci predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Predovšetkým ignoroval ustanovenie § 17 citovaného zákona, v zmysle ktorého žalovaná vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak nemôže urobiť žalovaný, tým menej tak môže urobiť súd. Pokiaľ aj žalovaný vznesie námietky, je na ňom, aby oprávnenosť týchto námietok preukázal. Dôkazné bremeno teda spočíva na žalovanom a nie je možné ho preniesť na žalobcu. Nesúhlasil s nepriznaním zmenkového úroku v plnej výške, pričom je zrejmé, že v rozpore s dobrými mravmi nemôže byť každý úrok, ale iba neprimerane vysoký. Argumentoval rozhodnutiami Krajského súdu v Prešove a Krajského súdu v Banskej Bystrici. Nesúhlasí so záverom súdu, že dohoda o vypíňacom práve blanko zmenky by mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebných (správne spotrebiteľských - poznámka odvolacieho súdu) úverov. Samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťal, aby na zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Zákon zároveň nelimitoval použitie iba istého druhu zmeniek, a teda prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blanko zmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Z uvedeného je zrejmé, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, keďže právna úprava explicitne pripúšťala používanie blankozmeniek. Napokon tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je prekvapivé, čo predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom.

9. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

10. Odvolací súd procesne prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keďže na jeho nariadenie neboli dôvody uvedené v ust. § 385 ods. 1 CSP a verejne vyhlásil rozsudok dňa 23.11.2017. Odvolací súd preskúmal rozsudok v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 380 ods. 1, 2 CSP a z pohľadu uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, b/ a h/ CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je neprípustné voči výroku o čiastočnom zastavení konania a vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci samej je nedôvodné a rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

11. Odvolaním bol napadnutý aj výrok o čiastočnom zastavení konania o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19% denne, ktorý je následkom dispozitívneho úkonu žalobcu, ktorým sám vzal žalobu čiastočne späť. Týmto výrokom nebola odvolateľovi spôsobená žiadna ujma, preto nie je subjektívne legitimovanou osobou na podanie odvolania podľa § 359 CSP. Odvolací súd preto odvolanie v tejto časti odmietol podľa § 386 písm. b) CSP.

12. Pokiaľ ide o výrok zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, odvolateľ tvrdí existenciu odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/, b/ a h/ CSP, t.j. konanie má inú vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, v konaní došlo k vadám a súd nesprávnym úradným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd dospel k záveru, že tvrdené odvolacie dôvody nie sú naplnené.

13. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 C.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia správnych predpisov a tieto aj správne vyložil, pričom nebola zistená žiadna vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo by bola dôvodom na zrušenie rozhodnutia podľa § 389 CSP.

14. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby okrem iného na zistení, že zmenka bola vyplnená v zjavnom rozpore s ustanovením § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z., pretože právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 350,00 eur a zmenková suma uvedená na zmenke bola 845,13 eur, čo je viac ako zákonom dovolené prípustné navýšenie o 30%. Preto žalobca takúto zmenku nesmel prijať a ak ju prijal, konal v rozpore so zákonom. S týmto záverom odvolací súd v plnom rozsahu súhlasí a v tejto časti sa stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku a konštatuje ich vecnú správnosť (§ 387 ods. 2 CSP). Ďalej súd prvej inštancie správne skúmal zmenku až po úroveň dohody o vyplnení zmenky. Na zdôraznenie správnosti tohto záveru odvolací súd uvádza nasledovné:

15. Dňa 20.10.2015 bolo prijaté spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa. Stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 8/2015 pod číslom 93 v nasledujúcom znení:

I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

- pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;
- pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúcich ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

16. Zo stanoviska jednoznačne vyplýva, že ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, čo bolo nepochybne preukázané aj v prejednávanej veci, je možné zmenku skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. V danom prípade ide o zákon č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. V zmysle ust. § 4 ods. 6 tohto zákona v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

17. Ako už odvolací súd konštatoval v bode 13. odôvodnenia, zmenka, z ktorej žalobca uplatňuje v tomto konaní nárok, je v rozpore s citovaným ustanovením. Odvolací súd súhlasí aj s názorom súdu prvej inštancie uzatvára, že nie je možné priznať ani príslušenstvo uplatnenej pohľadávky, jednak pre rozpor základu pohľadávky so zákonom a zároveň pre rozpor dohody o úrokoch s dobrými mravmi.

18. K ďalším odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné :

19. Súd prvej inštancie vykonával dokazovanie aj za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Podľa ust. § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci, ak ich vykonanie je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

20. V sporovom konaní v zásade platí za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, že účastníci neboli povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, súd však pri aplikácii uvedeného ustanovenia nebol obmedzený pri vykonávaní dôkazov iba na dôkazy navrhnuté účastníkmi, ale mohol sám vykonať aj ďalšie dôkazy a ak to bolo pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné tieto si aj sám zabezpečiť. V prejednávanej veci bol takýto postup nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci, a to aj s ohľadom na bod I.1 citovaného Stanoviska č. 93/2015, podľa ktorého bolo povinnosťou súdu vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci ex offa zabezpečiť prieskum nároku so zreteľom na možnú absolútnu neplatnosť úkonu, v ktorom má zabezpečovať nároky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Jeho postup tak bol v súlade s ust. § 120 ods. 1 O.s.p., keď si zabezpečil listinné dôkazy, z ktorých mohol posúdiť jednak platnosť úkonu, v ktorom má uplatňovaný nárok základ (úverovej zmluvy), ale aj platnosť dohody o vyplnení zmenky, ktorá bola podkladom pre vyplnenie zmenky ako jediného dôkazu predloženého žalobcom na preukázanie jeho nároku.

21. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku, že súd prvej inštancie nerešpektoval ust. § 17 zák. č. 191/1950 Sb. v tom zmysle, že hoci žalovaný nemohol vzniesť kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, urobil tak súd sám, odvolací súd uvádza, že rigidná aplikácia ust. § 17 zák. č. 191/1950 Sb. by spôsobila spotrebiteľovi neprimerané ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv. Prijatie výkladu smerujúceho k povinnosti spotrebiteľa bez výhrad uspokojiť veriteľa - nadobúdateľa indosovanej zmenky a až následne ho žalovať o náhradu škody, s povinnosťou v takomto konaní dokazovať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka, by v konečnom dôsledku viedlo k prenosu povinností na spotrebiteľa spôsobom, ktorý je podľa právnej úpravy ochrany spotrebiteľa neprijateľný. V prípade záveru, že pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity (viď odôvodnenie vyššie citovaného stanoviska č. 93/2015).

22. Napriek skutočnosti, že žalovaný v konaní výslovne nenamietal neplatnosť zmenky, súd správne skúmal jej platnosť, vychádzajúc z názoru, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (právo patrí bdelym) v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Rovnaký názor opakovane prezentoval vo svojich rozhodnutiach Najvyšší súd Slovenskej republiky (napr. uznesenia sp. zn. 6MCdo/9/2012, 6Cdo/1/2012, 5Cdo/61/2012). Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, realite praktického života odporuje požiadavka podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov spotrebiteľmi. Na túto vec sa vzťahuje viacero právnych predpisov (Občiansky zákonník, zákon o ochrane spotrebiteľa, zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o zmenkách), pričom je nepochybné, že vzhľadom na rozsiahlosť a dynamickosť právnej úpravy spotrebiteľ nemôže dokonale poznať každý z vyššie uvedených zákonov. Neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Účelom spotrebiteľského práva je poskytnúť spotrebiteľovi ochranu v prípadoch, keď môže dodávateľ zneužiť neinformovanosť spotrebiteľa tým, že do zmluvy zakomponuje zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa.

23. Ustanovenie § 17 zák. č. 191/1950 Sb. neurčuje výslovne, kto a aké námietky uplatňovať môže, ale kedy ich uplatňovať nemôže. Záver, kto a kedy ich uplatňovať môže, tak z tohto ustanovenia vyplýva len a contrario (Kovařík Z.: Zákon směneční a šekový. Komentář, C.H.BECK 2014, str. 96). Citované ustanovenie tak výslovne nezakazuje, aby súd na kauzálne námietky prihliadal ex offa. To je dôležitá aj z hľadiska práva Európskej únie. Súdný dvor sa vo viacerých rozsudkoch týkajúcich sa výkladu smernice 93/13/EHS vyslovil, že národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offa, neskôr vyslovil, že ich musí skúmať ex offa a že odporuje európskemu právu, ak ich súd nemôže skúmať a limine (t.j. ak ich môže skúmať len ex post). V takýchto prípadoch musí národný súd vykladať národné právo konformne s právom EÚ. Ani samotné Nariadenie neobsahuje

ustanovenie, ktoré by zakazovalo alebo neumožňovalo súdu skúmať kauzálne vzťahy, na ktorých krytie je zmenka určená. Článok 7 ods. 3 Nariadenia hovorí, že súd v prípade pasivity žalovaného „vydá rozsudok“ nehovorí, že žalobe musí vyhovieť. Z uvedeného plynie, že nič nebráni súdu, aby ex offo skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

24. Dňa 23.12.2015 nadobudol účinnosť zákon č. 438/2015 Z. z., ktorým sa zmenil a doplnil aj zákon č. 191/1950 Sb. zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov. Podľa novelizovaného znenia ust. § 17 ods. 2 zák. 191/1950 Sb. v konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky, sa z úradnej povinnosti prihliada na skutočnosti odôvodňujúce námietky podľa ods. 1 ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky mohol uplatniť, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. V prípade tzv. spotrebiteľských zmeniek je podľa novej právnej úpravy povinnosťou súdu ex offo prihliadať na námietky, ktoré by mohol vzniesť spotrebiteľ, a to aj v prípade, že sa ich sám nedovoláva. Táto povinnosť je súdu určená zákonom, pričom citované ustanovenie má procesnoprávny charakter, lebo upravuje procesnú činnosť súdu a vzhľadom na chýbajúce prechodné ustanovenia k úprave účinnej od 23.12.2015 je potrebné vychádzať z toho, že sa vzťahuje aj na konania začaté na súde pred účinnosťou zák. 438/2015 Z.z. Procesná norma pôsobí na všetky prebiehajúce spory odo dňa nadobudnutia svojej účinnosti, pokiaľ zákon neurčuje osobitný (intertemporálny) režim.

25. Vychádzajúc zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie námietky žalobcu sú nedôvodné a preto potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

26. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, ale trovy odvolacieho konania mu nevznikli, neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 - § 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.